

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 617/2013-27

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 3. októbra 2013 predbežne prerokoval sťažnosť B. A., t. č. vo výkone trestu, zastúpeného advokátom JUDr. M. K., K., vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 19 ods. 1, čl. 46 ods. 1 a čl. 50 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práv podľa čl. 6 ods. 1 a 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Okresného súdu Bratislava V č. k. 15 C 251/06-141 z 30. apríla 2009 a rozsudkom Krajského súdu v Bratislave č. k. 15 Co 325/2009-253 z 12. januára 2011 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť B. A. o d m i e t a pre nedostatok právomoci Ústavného súdu Slovenskej republiky na jej prerokovanie.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 14. marca 2011 doručená sťažnosť B. A. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 19 ods. 1, čl. 46 ods. 1 a čl. 50 ods. 2 Ústavy Slovenskej

republiky (ďalej len „ústava“) a práv podľa čl. 6 ods. 1 a 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Okresného súdu Bratislava V (ďalej len „okresný súd“) č. k. 15 C 251/06-141 z 30. apríla 2009 (ďalej aj „napadnutý rozsudok okresného súdu“) a rozsudkom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) č. k. 15 Co 325/2009-253 z 12. januára 2011 (ďalej aj „napadnutý rozsudok krajského súdu“).

Zo sťažnosti a z priloženej dokumentácie vyplýva, že sťažovateľ sa žalobou doručenou okresnému súdu 20. decembra 2006 domáhal ochrany osobnosti podľa § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka proti obchodnej spoločnosti S., s. r. o. (ďalej len „žalovaný“).

Sťažovateľ v sťažnosti uvádza, že *«Predmetom žaloby bol článok v týždenníku P. č. 36 zo dňa 1. septembra 2006 pod názvom „H...” a podtitulkom „M...”*.

V opísanom článku bolo uvedených viacero nepravdivých tvrdení, dávanych do súvisu s mojím menom, priezviskom a fotografiou mojej osoby.

Okresný súd Bratislava V rozsudkom sp. zn.: 15 C 251/2006 mnou podanú žalobu zamietol. Súd v rozsudku o obsahu sedem strán rekapituluje vyjadrenia strán v konaní.

Samotné odôvodnenie zamietnutia návrhu s konkrétnou vysvetľujúcou argumentáciou súd zhrnul do jediného odseku na prelome strán 6 a 7 rozsudku do 17 riadkov. Súd informácie v napadnutom článku nepovažoval za nepravdivé, a ani za znevažujúce a teda neboli spôsobilé zasiahnuť do môjho práva na ochranu osobnosti, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti. Súd tiež uviedol, že vymenovanie skutkov, z ktorých som podozrivý či obvinený s uvedením plného mena nepovažoval za porušenie prezumpcie nevinu.

Proti predmetnému rozsudku Okresného súdu Bratislava V som podal odvolanie jednak prostredníctvom advokáta, jednak vlastnoručne písané, ktoré odvolací senát Krajského súdu v Bratislave zamietol uznesením za dňa 12. januára 2011 sp. zn.: 15 Co 325/2009.

V čase vyhotovenia ústavnej sťažnosti nie je možné reagovať na argumenty krajského súdu, lebo uznesenie odvolacieho súdu ešte nebolo doručené advokátovi.»

Sťažovateľ tvrdí, že napadnutým rozsudkom okresného súdu a napadnutým potvrdzujúcim rozsudkom krajského súdu boli porušené jeho v petite sťažnosti označené práva.

V súvislosti s namietaným porušením základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru poukazuje sťažovateľ najmä na podľa neho nedostatočné odôvodnenie prvostupňového rozsudku, čo nebolo napravené ani krajským súdom v odvolacom konaní.

Sťažovateľ predovšetkým argumentuje tým, že žalovaný nepredložil dôkaz pravdy o informáciách obsiahnutých v namietanom článku, avšak samosudkyňa okresného súdu napriek tomu tieto informácie nepovažovala za nepravdivé ani znevažujúce, pričom v odôvodnení napadnutého prvostupňového rozsudku neposkytla primeranú vysvetľujúcu argumentáciu, „*na základe akých myšlienkových operácií dospela k takémuto záveru*“.

S právnym názorom okresného súdu, že „*Navrhovateľ ako osoba, ktorá konala v rozpore so zákonom a v čase uverejnenia článku bola obvinená alebo obžalovaná zo spáchania viacerých závažných trestných skutkov, je povinná strpieť kritiku svojho správania sa a teda aj neprijemnú publicitu, pričom súd nezistil, žeby táto kritika bola neprimeraná...*“, sa sťažovateľ nestotožňuje, tvrdiac, že v čase publikovania sporného článku (1. septembra 2006) nebol právoplatne uznaný za vinného zo spáchania žiadneho trestného činu, „*teda ako súd tvrdí, že som konal v rozpore so zákonom (v kontexte článku)*“, preto ide o porušenie princípu prezumpcie neviny, a vzhľadom na to ani kritika jeho správania nebola primeraná. Sťažovateľ odmieta aj tvrdenie okresného súdu, že všetky informácie o ňom mali byť už takmer dva týždne známe, pretože boli publikované aj v iných médiách. V súvislosti s tým uvádza, že „*Z prehľadu Mediálneho archívu Newton I. T. je preukázateľné zistenie, že iné médiá o mletí ľudí v strojoch na mäso a kŕmení prasiat, o desiatkach mŕtvol a o príbehu o zatvorení mamy do mrazničky neinformovali. Aj o vražde v M. informovali iné médiá podstatne zdržanlivejšie.*“.

Ďalšia námietka sťažovateľa smeruje proti tomu, že okresný súd sa neriadil § 157 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“), pretože v odôvodnení svojho rozsudku neuviedol, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy (výsluchy svedkov), ani to, ktoré skutočnosti považoval za preukázané a ktoré nie, a navyše sa pri hodnotení dôkazov riadil úvahami, ktorými porušil princíp prezumpcie nevinoty.

Vo vzťahu k namietanému porušeniu svojho základného práva podľa čl. 19 ods. 1 ústavy sťažovateľ uvádza, že spôsob, akým sa v namietanom článku informovalo o vražde v M., porušil toto jeho základné právo, ako aj § 11 Občianskeho zákonníka.

Zároveň poukazuje «... na rozhovor s psychologičkou E. J., kde z kontextu článku je možné vyvodit', že rozpráva aj o mojej osobe ako o páchatel'ovi z V. Tento dojem je umocnený uverejnením mojej fotografie a celého mena. Zároveň poukazujem na článok „O...“ v týždenníku P. č. 20 zo dňa 18. mája 2007 (str. 62-64), kde novinárka opisuje údajnú činnosť osôb zoskupených okolo O.

Tieto osoby boli obžalované zo spáchania 17 trestných činov vrátane šiestich vražd! V článku nie sú zverejnené plné mená, fotky O. a N. sú prelepené páskou, súčasťou článku nie je rozhovor s psychologičkou a novinárka neosočuje rodinu O.».

Na margo príbehu o zavretí matky do mrazničky upriamuje sťažovateľ pozornosť «na výpoveď autorky článku svedkyne J. Š. zo dňa 2. apríla 2009, ktorá na otázku advokáta či si overila informáciu o chladničke u „matky p. A.“ odpovedala: „nie, považujem to za svoje zlyhanie, že som si túto informáciu neoverila aj priamo u nej“».

Táto informácia je podľa sťažovateľa úplne nepravdivá, a preto zastáva názor, že „bolo úlohou súdu predvolať a vypočuť mojich rodičov za účelom overenia si tejto informácie. Berúc do úvahy, že dôkazné bremeno je na strane odporcu, ktorý ho neuniesol, už túto samú informáciu možno považovať za neoprávnený zásah“.

Sťažovateľ sa zmieňuje aj o tom, že prokurátorom Úradu špeciálnej prokuratúry bolo zastavené trestné stíhanie voči jeho osobe pre „kontrolovanie úžerníkov“.

V neposlednom rade sťažovateľ namieta, že nebol vyhodnotený ním predložený dôkaz, a to vyjadrenie primátora mesta V. o tom, že nebol priestupkovo riešený, a navyše nebol vzatý zreteľ ani na to, že v súvislosti s jeho správaním na verejnosti neuviedol primátor nič negatívne.

Ďalej sťažovateľ vyjadruje názor, že nie je jeho „povinnosťou strpieť kritiku novinárky, dehonestujúce, ponižujúce a urážajúce tvrdenia o tom, že som mal zavrieť vlastnú mamu do mrazničky, že som mal zastreliť 10 ročné dieťa a mladú 30 ročnú ženu, zabiť Š., mať na svedomí desiatky mŕtvych, tieto telá mlieť v strojoch na mletie mäsa a kŕmiť nimi svine, páchanie úžery, pašovanie cigariet a prevádzacstvo migrantov a že som mal uložiť výbušninu pod auto policajta. Nie je mojou povinnosťou strpieť ani to, že sa o mne (v kontexte článku) psychologička vyjadruje ako o psychopatovi bez toho, že by ma vôbec videla, resp. absolvovala so mnou pohovor.

Naopak bolo povinnosťou súdov zabezpečiť mi ochranu mojich práv v zmysle čl. 19 ods. 1 Ústavy, pretože každý – teda aj ja – má právo na zachovanie ľudskej dôstojnosti, osobnej cti, dobrej povesti a ochranu mena.“.

Pokiaľ ide o namietané porušenie základného práva podľa čl. 50 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 2 dohovoru, sťažovateľ odkazuje na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“), ktorej súčasťou je aj názor, že prezumpcia neviný obsiahnutá čl. 6 ods. 2 dohovoru „bude porušená, ak súdne rozhodnutie o osobe obvinenej z trestného činu odráža názor, že je vinná, ešte predtým, než jej vina bola preukázaná zákonným spôsobom. Dokonca i pri absencii formálneho konštatovania postačuje, ak existuje dôvod domnievať sa, že súd považuje obžalovaného za vinného (napr. Minelli v Švajčiarsko)“.

Sťažovateľ napokon poukazuje aj na skutočnosť, že namietaný článok «bol uverejnený 1. septembra 2006, zo spáchania predmetného skutku som bol obvinený uznesením vyšetrovateľa zo dňa 3. júla 2006, ktoré mi bolo doručené dňa 24. augusta 2006. V súčasnosti, teda 54 mesiacov po uverejnení článku som v pozícii obžalovaného, a doteraz nebolo vykonané ešte ani jedno hlavné pojednávanie v danej veci.

Samosudkyňa v rozsudku Okresného súdu Bratislava V na strane 6 okrem iného uviedla: prvý odsek „... Nemožno priznať právo na ochranu občanovi, ktorý konal protispoločensky a publikácie takýchto skutočností je kritikou a oprávneným zásahom proti spoločenským nešvárom, pričom kritika je oprávnená, ak nie sú prekročené medze vecnej kritiky (opierajúcej sa o pravdivé skutočnosti) a ak je primeraná obsahom i formou“ a vo štvrtom odseku strany 6: „... V kontexte článku súd informácie, ktoré sú v ňom uvedené o navrhovateľovi nepovažoval ani za nepravdivé, ani za znevažujúce... Navrhovateľ ako osoba, ktorá konala v rozpore so zákonom.“ a napokon prvý odsek strany 7 rozsudku: „... Vymenovanie skutkov, z ktorých je navrhovateľ podozrivý, či obvinený aj s uvedením jeho plného mena súd v konkrétnom prípade nepovažuje za porušenie prezumpcie neviny.“

Niet pochyb o tom, že ťažiskovým dôvodom podania žaloby boli práve tvrdenia novinárky o mojej vine v súvislosti s vraždou v M.

Ak teda samosudkyňa okresného súdu dospela k záveru, že som konal protispoločensky, v rozpore so zákonom, a že kritika môjho správania sa bola oprávnená, lebo sa opiera o pravdivé skutočnosti a že v kontexte článku súd informácie tam uvedené nepovažuje za nepravdivé – samotná sudkyňa porušila prezumpciu neviny, lebo jej rozhodnutie odráža názor, že som vinný, ešte predtým, než mi bola vina preukázaná zákonným spôsobom.

Rozhodne sa nestotožňujem s názorom súdu, že novinárka iba vymenovala skutky, z ktorých som podozrivý či obvinený, alebo slovné spojenia ako „zabil ich... rozstrieľal ich samopalom, uštedril im ranu istoty, dieťa ešte žilo čo A. dobre vedel“ neposkytujú skutkovú základňu pre taký názor.

Považovanie za nevinného je pravidlom, ktoré musí byť rešpektované nielen pri rozhodovaní o vine či nevine v rámci trestného konania, ale aj pri prezentácii skutkov na verejnosti. Bežný občan nerozlišuje medzi obvineným, obžalovaným či odsúdeným. Po vypočutí takýchto informácií, ktorých spôsob prezentácie je jednostranný a účelový, je prezumpcia neviny len ilúziou. Pritom do základných práv a slobôd jednotlivca možno zasiahnuť len v miere nevyhnutnej na dosiahnutie účelu trestného konania. Neprimeranou medializáciou sa vytvára atmosféra viny nielen vo verejnosti, ale sa vytvára tlak na rozhodovanie súdu.

Bez garantovania prezumpcie nevinny si nemožno predstaviť demokratický právny poriadok. Ústava toto právo garantuje v čl. 50 ods. 2. Dôležité je, aby sa v praxi dodržiavala a primerane aplikovala uvedená právna garancia.».

Na základe uvedenej argumentácie sa sťažovateľ domáha, aby ústavný súd o jeho sťažnosti nálezom takto rozhodol:

„1. Základné právo B. A. na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Okresného súdu Bratislava V sp. zn.: 15 C 251/06 zo dňa 30. apríla 2009 a uznesení Krajského súdu v Bratislave sp. zn.: 15 Co 325/2009 zo dňa 12. januára 2011 porušené bolo.

2. Základné právo B. A. na zachovanie ľudskej dôstojnosti, osobnej cti, dobrej povesti a na ochranu mena podľa čl. 19 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Okresného súdu Bratislava V sp. zn.: 15 C 251/06 zo dňa 30. apríla 2009 a uznesení Krajského súdu v Bratislave sp. zn.: 15 Co 325/2009 zo dňa 12. januára 2011 porušené bolo.

3. Základné právo B. A. na prezumpciu nevinny podľa čl. 50 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 6 ods. 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Okresného súdu Bratislava V sp. zn.: 15 C 251/06 zo dňa 30. apríla 2009 a uznesení Krajského súdu v Bratislave sp. zn.: 15 Co 325/2009 zo dňa 12. januára 2011 porušené bolo.

4. Sťažovateľovi B. A. priznáva primerané finančné zadosťučinenie vo výške 5.000,- Eur, ktoré sú mu Krajský súd v Bratislave vo výške 2.000,- Eur a Okresný súd Bratislava V vo výške 3.000,- Eur povinní vyplatiť do 30 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

5. Krajský súd v Bratislave je povinný uhradiť sťažovateľovi B. A. trovy právneho zastúpenia na účet jeho právneho zástupcu JUDr. M. K. do 30 dní od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Sťažovateľ namietal porušenie svojich základných práv podľa čl. 19 ods. 1, čl. 46 ods. 1 a čl. 50 ods. 2 ústavy a práv podľa čl. 6 ods. 1 a 2 dohovoru rozsudkom okresného súdu č. k. 15 C 251/06-141 z 30. apríla 2009 a rozsudkom krajského súdu č. k. 15 Co 325/2009-253 z 12. januára 2011.

Podstata sťažnosti spočíva v tom, že okresný súd ako prvostupňový súd a krajský súd ako odvolací súd mali porušiť základné právo sťažovateľa na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a zodpovedajúci čl. 6 ods. 1 dohovoru na tom základe, že oba napadnuté rozsudky neobsahujú náležité odôvodnenie, nedávajú odpovede na relevantné

skutkové a právne otázky, nevysvetľujú, prečo súdy nevykonali navrhnuté dokazovanie výsluchom svedkov (družky, rodičov, právneho zástupcu sťažovateľa a ďalších) a neobjasnili, z akého dôvodu toto dokazovanie nebolo potrebné a významné pre konanie vo veci samej.

Podľa názoru sťažovateľa taký procesný postup oboch súdov viedol k tomu, že došlo aj k porušeniu jeho základných práv zaručených čl. 19 ods. 1 a čl. 50 ods. 2 ústavy.

Na základe odôvodnenia sťažnosti ústavný súd považoval za potrebné preskúmať, či, vychádzajúc z princípu subsidiarity jeho právomoci podľa čl. 127 ods. 1 i. f. ústavy, je daná jeho právomoc vo veci konať a rozhodovať, najmä so zreteľom, že sťažnosť napadá rozsudky okresného súdu ako prvostupňového súdu a krajského súdu ako odvolacieho súdu (§ 25 ods. 1 a § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde).

Toto preskúmanie ústavný súd vykonal na základe preverenia judikatúry Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako dovolacieho súdu s osobitným zreteľom na skutkové tvrdenia a právne názory sťažovateľa a hodnotenie takých tvrdení a právnych názorov pri skúmaní prípustnosti dovolania v konaní pred najvyšším súdom podľa § 237 písm. f) OSP.

Podľa stabilizovanej judikatúry najvyššieho súdu (napríklad sp. zn. 7 M Cdo 16/2011) zo základného práva na súdnu ochranu vyplýva povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán s výhradou, že majú význam na rozhodnutie (tiež I. ÚS 46/05, obdobne rozhodnutie ESLP vo veci Kraska c. Švajčiarsko z 29. apríla 1993, séria A, č. 254-B, s. 49, § 30). Štruktúra práva na odôvodnenie je rámcovo upravená v § 157 ods. 2 OSP. Táto norma sa uplatňuje aj v odvolacom konaní (§ 211 ods. 2 OSP).

Odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní však nemá odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam na rozhodnutie o odvolaní, zostali sporné alebo sú nevyhnutné

na doplnenie dôvodov prvostupňového rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05). Aj najvyšší súd už zdôrazňuje, že vo svojej ustálenej judikatúre aj v nadväznosti na § 219 OSP ústavný súd judikuje tak, že odôvodnenia rozhodnutí prvostupňového súdu a odvolacieho súdu nemožno posudzovať izolovane (m. m. II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08, IV. ÚS 350/09), pretože prvostupňové a odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok (IV. ÚS 489/2011).

Z judikatúry najvyššieho súdu (napr. už spomenutý rozsudok sp. zn. 7 M Cdo 16/2011 a tiež sp. zn. 2 Cdo 170/2005) ďalej vyplýva, že účastníkom konania má byť poskytnutá súdna ochrana zodpovedajúca v konkrétnom prípade požiadavkám materiálneho právneho štátu – základnému právu na súdnu ochranu, v ktorom sú rešpektované princípy spravodlivého procesu – a jeho výsledok zodpovedá presvedčivému, zrozumiteľnému, spravodlivému a zákonnému rozhodnutiu. Najvyšší súd ako súd dovolací súd preto zastáva vo svojej judikatúre názor, že pokiaľ odvolací súd v okolnostiach prerokovávaného prípadu neponúkol k relevantnej odvolacej námietke týkajúcej sa predovšetkým návrhov na doplnenie dokazovania žiadne vysvetlenie v odôvodnení svojho rozhodnutia, konanie zaťažil vadou v zmysle § 237 písm. f) OSP, t. j. odňal účastníkovi konania možnosť konať pred súdom.

Podľa rozsudku najvyššieho súdu vo veci sp. zn. 2 Cdo 170/2005 pokiaľ sa rozhodnutie odvolacieho súdu nebude zaoberať odvolaním brojacim práve proti dôvodom uvedeným v rozhodnutí súdu prvého stupňa, takýto jeho postup je nezlučiteľný so zásadou spravodlivosti konania a zakladá dôvod na dovolanie podľa § 237 písm. f) OSP.

Najvyšší súd ešte skôr a viackrát judikoval (rozhodnutie sp. zn. 5 Cdo 88/99 uverejnené v časopise Zo súdnej praxe č. 5/2000), že zásadám spravodlivého procesu vyplývajúcim z čl. 46 ods. 1 ústavy treba rozumieť tak, že v spojení so všeobecným procesným predpisom v konaní pred všeobecným nižším (alebo aj vyšším) súdom musí byť daná jeho účastníkovi možnosť vyjadriť sa nielen k vykonaným dôkazom (čl. 48 ods. 2 ústavy) a k veci samej, ale tiež označiť (navrhnúť) dôkazy, ktorých vykonanie na zistenie (preukázanie) svojich tvrdení pokladá za potrebné; tomuto procesnému právu účastníka

zodpovedá povinnosť súdu nielen o vznesených návrhoch (vrátane dôkazných návrhov) rozhodnúť, ale tiež – pokiaľ im nevyhovie vo svojom rozhodnutí – vyložiť, z akých dôvodov (spravidla vo vzťahu k hmotnoprávnym predpisom, ktoré aplikoval, a k právnym záverom, ku ktorým dospel na základe skutkového stavu veci) navrhnuté dôkazy nevykonali (§ 157 ods. 2 OSP).

Ak tak všeobecný súd neurobí, zaťažuje svoje rozhodnutie nielen vadami spočívajúcimi v porušení všeobecných procesných princípov – podraditeľných pod vadu konania v zmysle § 237 písm. f) OSP – ale súčasne postupuje aj v rozpore so zásadami vyjadrenými v druhej hlave siedmeho oddielu ústavy (predovšetkým čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy) a v čl. 6 ods. 1 dohovoru (porov. napr. II. ÚS 9/00, I. ÚS 35/01, I. ÚS 26/94, IV. ÚS 156/03).

Z citovanej judikatúry najvyššieho súdu vyplýva, že tento jediný ako dovolací súd zásadne považuje námietky uvedené sťažovateľom v posudzovanej sťažnosti, ktoré spočívajú v tom, že sa mu v konaní pred všeobecnými súdmi nijako neodôvodnilo, prečo sa nevykonali ním navrhnuté dôkazy, za kvalifikované dôvody, ktoré zakladajú prípustnosť dovolania z dôvodu odňatia možnosti sťažovateľovi konať pred súdom.

Ústavný súd v spojitosti s touto judikatúrou najvyššieho súdu preskúmal aj odôvodnenia oboch napadnutých rozsudkov.

Z odôvodnenia rozsudku súdu prvého stupňa, ako aj z dôvodov potvrdzujúceho rozsudku odvolacieho súdu napadnutých v sťažnosti v tomto konaní pred ústavným súdom vyplýva, že oba súdy nevenovali žiadnu pozornosť návrhom sťažovateľa na doplnenie dokazovania výsluchom viacerých svedkov; z odôvodnení oboch napadnutých rozsudkov nemožno zistiť, prečo okresný súd a rovnako tak krajský súd opomenuli odôvodniť nepotrebnosť ďalšieho dokazovania navrhovaného sťažovateľom.

Ústavný súd v nadväznosti na uvedené poukazuje aj na ďalší právny názor z doterajšej judikatúry najvyššieho súdu, podľa ktorého dôvodom, ktorý zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 písm. f) OSP, je taký vadný postup súdu v občianskom súdnom

konaní, ktorým sa účastníkovi odníme možnosť pred ním konať a uplatňovať procesné práva priznané mu na účel zabezpečenia účinnej ochrany jeho práv (pozri rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 2 Cdo 154/2008 z 30. novembra 2009).

Z týchto zistení ústavného súdu, ako aj z výsledku preskúmania stabilnej judikatúry najvyššieho súdu však vyplýva, že sťažovateľ bol povinný využiť právo na podanie mimoriadneho opravného prostriedku – dovolania založeného na dôvode uvedenom v § 237 písm. f) OSP, t. j. odňatie možnosti konať pred súdom.

Pretože sťažovateľ v právnej veci dovolanie nepodal, hoci tak podľa názoru ústavného súdu mohol a mal urobiť, nesplnil povinnosť využiť každý jemu dostupný prostriedok právnej ochrany, tak ako to ustanovuje čl. 127 ods. 1 ústavy v spojení s § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde.

Ústavný súd na tomto základe dospel k záveru, že sťažnosť je potrebné odmietnuť pre nedostatok jeho právomoci, a z toho dôvodu rozhodol pri jej predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde tak, ako to je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

V tomto kontexte už nemalo osobitný význam rozlišovať medzi napadnutým rozsudkom okresného súdu, proti ktorému v tomto prípade právomoc ústavného súdu nie je zjavne daná pre možnosť podať odvolanie (ktoré sťažovateľ aj podal a bol o ňom oprávnený a aj povinný rozhodnúť krajský súd, pričom právomoc krajského súdu rozhodnúť o odvolaní sťažovateľa vylučuje právomoc ústavného súdu rozhodnúť o tejto časti sťažnosti), a napadnutým rozsudkom krajského súdu, proti ktorému, ako sa to vyplýva z uvedeného, existovala reálna a judikatúrou najvyššieho súdu potvrdená možnosť a povinnosť podať dovolanie.

Pre nedostatok právomoci ústavný súd už nemohol preskúmať ani ostatné namietané porušenia označených práv sťažovateľa.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 3. októbra 2013